

Pris- og lønudviklingen 2006-2008, juni 2007 - udsendt d. 25-06-2007

Sidste skøn for pris- og lønudviklingen blev udmeldt af Danske Regioner i april 2007, og indeholdt skøn for pris- og lønudviklingen i 2006 og 2007 samt første skøn for 2008. Denne Økonomiske Vejledning indeholder en endelig opgørelse for 2006 samt nye skøn for 2007 og 2008. Skønnet for 2008 indgår i de økonomiske forudsætninger for økonomiaftalen for 2008. I tabel 1 er de reviderede pris- og lønudviklingstal for 2006-2008 sammenholdt med tidligere udmeldte skøn.

Tabel 1 Pris- og lønudviklingen 2006-2008 inkl. puljer og decentral løn

Opgjort i pct.	2006	2007	2008
Samlet prisudvikling, inkl. sygesikringsmedicin	1,8	1,8	2,4
BV 2007 (april 2007)	1,6	1,8	1,9
BV 2006 (juni 2006)	1,8	1,5	
BV 2005 (juni 2005)	1,4		
BV 2005 (februar 2005)	1,6		
Samlet lønudvikling (ekskl. reststigning)	4,00	3,26	3,25
BV 2007 (april 2007)	3,90	3,36	3,90
BV 2006 (juni 2006)	3,90	3,27	
BV 2005 (juni 2005)	3,90		
BV 2005 (februar 2005)	2,80		
Samlet pris- og lønudvikling, inkl. sygesikringsmedicin	2,9	2,5	2,8
BV 2007 (april 2007)	2,8	2,5	2,6

BV 2006 (juni 2006)	2,9	2,3	
BV 2005 (juni 2005)	2,7		
BV 2005 (februar 2005)	2,2		
Pris- og lønudvikling, ekskl. sygesikringsmedi- cin	3,3	2,7	3,1
BV 2007 (april 2007)	3,0	2,8	3,1
BV 2006 (juni 2006)	3,1	2,6	
BV 2005 (juni 2005)	3,1		
BV 2005 (februar 2005)	2,5		

Det fremgår heraf, at den samlede pris- og lønudvikling for 2006 ekskl. sygesikringsmedicin nu er opgjort til 3,3 pct., hvilket er 0,3 procentpoint højere end skønnet fra april måned 2007. Pris- og lønskønnet ekskl. sygesikringsmedicin for 2007 er nedjusteret til 2,7 pct. fra 2,8 pct. i april. Pris- og lønudviklingen for 2008 skønnes fortsat til 3,1 pct. eksklusiv sygesikringsmedicin.

1. Opgørelsesmetode

Pris- og lønindeksene er opgjort på baggrund af de metoder, der blev aftalt i ”Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende pris- og lønudviklingen” fra 1999. I økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner er der aftalt et fælles arbejde med henblik på evt. at justere metoden for udarbejdelse af pris- og lønskønnet for regioner og kommuner efter overgangen til den nye struktur.

Indtil da beregnes vægtene for regionerne som hidtil på baggrund af seneste års regnskab – denne gang regnskab 2006 – men for 2007 og 2008 tages udgangspunkt i hovedkonto 4 (sundhed), idet det er vurderet, at hovedkonto 4 er dækkende for de regionale opgaver. I forbindelse med regionernes til-

blivelse ændres vægtene yderligere, idet udgifter vedrørende Københavns og Frederiksberg kommuner er medtaget i beregningen af vægtene for 2007 og 2008. Vægtene for 2007 og 2008 er opgjort med baggrund i udgifter, der er korrigeret i forhold til regionernes opgaver.

Samlet set betyder det, at vægtene i beregningen ændres mere end sædvanligt i pris- og lønudviklingen for 2007 i forhold til for 2006. Derfor præsenteres to sæt vægte, et for amterne (2006) og et for regionerne (2007 og 2008). Herunder ses de to sæt vægte for forholdet mellem priser, sygesikring og løn.

Tabel 2 Ændring i vægte

Ændring i vægte	Vægte		Vægte	
	inklusiv sygesikringsmedicin		eksklusiv sygesikringsmedicin	
	Amter 2006	Regioner 2007 og 2008	Amter 2006	Regioner 2007 og 2008
Pris	0,34	0,31	0,36	0,34
Sygesikringsområdet	0,15	0,23	0,10	0,16
Løn	0,51	0,46	0,54	0,50
	1,00	1,00	1,00	1,00
Baseret på Regnskab 2006				

Den endelige bagudrettede opgørelse for 2006 er baseret på opgørelser fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet af samtlige prisindeks for 2006 på grundlag af tal fra Danmarks Statistik og af lønindeks på baggrund af tal fra FLD. Indenrigs- og Sundhedsministeriet opgør den endelige pris- og lønudviklingen, som tidligere blev brugt til at regulere amternes bloktilskud, med sygesikringsmedicin. Fra 2007 benyttes pris- og lønudviklingen inkl. syge-

sikringsmedicin til fremskrivning af bloktilskud fra staten og grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne. Herudover er beregnet en bagudrettet pris og lønudvikling uden sygesikringsmedicin tilsvarende i de fremadrettede skøn, som anvendes til fremskrivning af regionernes udgifter i forbindelser med økonomiforhandlingerne.

De fremadrettede skøn baserer sig for så vidt angår den forventede prisudvikling på Finansministeriets Økonomiske Redegørelse, som udgives tre gange årligt i maj, august og december/januar – denne gang er skønnene baseret på publikationen fra maj 2007 - mens skøn over lønudviklingen tager udgangspunkt i de gældende overenskomster, herunder skøn over reguleringsordningen baseret på overenskomstresultat og lønskøn fra Økonomisk Redegørelse.

På sygesikringsområdet er prisudviklingen baseret på Danske Regioners egne skøn over udviklingen i lægeudgifter samt skøn for medicinudgifter (tilskudsberettiget sygesikringsmedicin), som tager udgangspunkt i Lægemiddelstyrelsens DDD baserede indeks for receptpligtige lægemidler med tilskudsstatus.

2. Pris- og lønudviklingen 2006

Den samlede pris- og lønudvikling eksklusiv sygesikringsmedicin for 2006 er opgjort til 3,3 pct. Det er 0,3 procentpoint højere end skønnet fra april 2007, hvilket primært er et resultat af en højere prisudvikling. Pris- og lønudviklingen inklusiv sygesikringsmedicin er 2,9 pct., dvs. 0,1 procentpoint højere end ventet i april måned 2007. Skønnet inklusiv sygesikringsmedicin består af et prisskøn på 2,5 pct., lønskøn på 4,0 pct. og et skøn for sygesikringsområdet på 0,4 pct.

2.1 Prisudviklingen 2006

På baggrund af opgørelser fra Danmark Statistik har Indenrigs- og Sundhedsministeriet opgjort den endelige prisudvikling ekskl. sygesikring fra 2005 til 2006 til 2,5 pct., dvs. 0,53 procentpoint højere end det seneste skøn i april 2007. Den primære årsag til denne stigning er, at prisen på entreprenør- og håndværksydelser samt på øvrige tjenesteydelser er steget mere fra 2005-06 end forventet i Finansministeriets Økonomisk Redegørelse fra december - hhv. med 2,6 og 0,4 procentpoint. Øvrige tjenesteydelser vægtes med mere end 50 pct. for amterne, hvorfor det har stor betydning. Ændringen i brændselspriserne fra 2005-06 på 0,8 procentpoint vægtes med ca. 3 procent og har derfor kun en mindre betydning. For flere af de øvrige

varegrupper er der sket et fald, særlig bemærkelsesværdigt er faldet i priserne på køb af jord og bygninger (3,3 procentpoint) samt anskaffelser (4,0 procentpoint).

Side 5

Tabel 3 Prisindeks for 2006			
	Vægte for am- ter R06	Økonomisk Redegørelse dec. 2006 (apr. udmel- ding 07)	ISM endelig opgørelse
Fødevarer	0,020	2,3	2,3
Brændsel	0,034	4,4	5,2
Køb af jord og bygninger	0,006	21,0	17,7
Anskaffelser	0,031	1,6	-2,4
Øvrige varekøb (øvrige vare- køb/ medicin)	0,252 (0,67/0,33)	(0,7/-1,0)	(1,5/-2,5)
Entreprenør- og håndvær- kerydelser	0,153	2,2	4,8
Øvrige tjenesteydelser	0,505	2,4	2,8

2.2 Lønudviklingen 2006

Lønudviklingen for 2006 er endelig opgjort af Indenrigs- og Sundhedsministeriet til 4,0 pct. Det er 0,1 procentpoint højere end Danske Regioners seneste udmelding i april 2007, hvor de overenskomstaftalte udmøntninger i 2006 blev opgjort til 3,9 pct., jf. tabel 4 nedenfor. Forskellen i de to opgørelser kan delvis henføres til, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i deres opgørelse korrigerer lønudviklingen i forhold til arbejdsgivernes indbetalinger til AER (Arbejdsgivernes Elev Refusion). Denne udgjorde i 2006 0,06 pct.

Tabel 4 Overenskomstafaltede udmøntninger i 2006			
	01-01-2006	01-04-2006	01-10-2006
Generelle lønstigninger	0,69		
ATP-forhøjelse	0,05		
Lokal løndannelse	0,34		
Gennemsnitsløngaranti (org.forh.)		0,06	
Organisationsforhandlingerne		1,84	
Reguleringsordning	0,70		1,00
I alt	1,78	1,90	1,00
Budgetvirkning i 2006 i pct. = 3,45			
Overhæng fra 2005 = 0,45			
Budgetvirkning i alt i 2006 = 3,90			

3. Pris- og lønudviklingen 2007

Den samlede pris- og lønudvikling eksklusiv medicin for 2007 er justeret til 2,7 pct. fra 2,8 pct. i Økonomisk Vejledning fra april 2007. Nedjusteringen i forhold til aprilskønnet skyldes, at skønnet for udmøntningen af reguleringsordningen pr. 1. oktober 2007 er nedjusteret i lyset af nye tal for den private lønudvikling med lavere faktisk lønudvikling på det private arbejdsmarked for 1. kvartal 2006-2007.

Skønnet inklusiv medicin for 2007 er uændret 2,5 pct.

3.1 Skøn for prisudviklingen 2007

Prisudviklingen for 2007 skønnes i Økonomisk Redegørelse i maj 2007 uændret til 2,0 pct. ekskl. sygesikring. Finansministeriets indekstal for entreprenør- håndværkerydelser samt for brændsel er opjusteret en smule i forhold til december-redegørelsen. Brændselspriserne vurderes dog stadig betydelig lavere for 2007 end for 2006, idet der i 2007 ventes en prisudvikling på 0,7 pct. mod 5,3 pct. i 2006. For andre områder ventes der mindre prisfald.

Tabel 5 Prisindeks for 2007			
	Vægte for regioner R06	Økonomisk Redegørelse dec. 2006 (apr. udmelding 07)	Økonomisk Redegørelse maj 2007
Fødevarer	0,015	2,8	2,9
Brændsel	0,035	-1,3	0,7
Køb af jord og bygninger	0,002	6,0	4,0
Anskaffelser	0,046	1,1	-0,1
Øvrige varekøb (øvrige varekøb/ medicin)	0,364 (0,67/0,33)	(0,8/0,0)	(1,3/0,0)
Entreprenør- og håndværkerydelser	0,099	2,3	3,1
Øvrige tjenesteydelser	0,440	2,9	2,9

Kilde: PL-indeks fra Finansministeriet og fra ISM og medicinskøn fra Danske Regioner

Hertil kommer skønnet for sygesikringsområdet (uden sygesikringsmedicin) på 2,5 pct. Dette skøn er uændret i forhold til sidste Økonomisk Vejledning, og det giver en samlet prisudvikling uden sygesikringsmedicin på 2,1 pct.

For sygesikringsmedicinen har der været en faldende prisudvikling over en årrække, som nu ser ud til at ophøre. Derfor skønnet prisudviklingen i sygesikringsmedicin til 0,0 pct. Den samlede prisudvikling inklusiv sygesikringsmedicin beregnes til 1,8 pct.

3.2 Skøn for lønudviklingen 2007

Skønnet for lønudviklingen 2007 er baseret på resultatet fra organisationsforhandlingerne og af de aftalte lønstigninger, der indgår i det samlede overenskomstresultat. I 2007 er der aftalt generelle lønstigninger, strukturkravsmidler og afsat midler til lokal løndannelse. Derudover er der aftalt en udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2007, jf. tabel 6.

Tabel 6 Aftalte udmøntninger i 2007			
	01-01-2007	01-04-2007	01-10-2007
Strukturkrav mv.	0,06		
Lokal løndannelse	1,25		
Generelle lønstigninger		0,80	
Reguleringsordning – skøn			0,33
i alt	1,31	0,80	0,33
Budgetvirkning i 2007 i pct. = 1,99			
Overhæng fra 2006 i pct. = 1,22			
Budgetvirkning i alt i 2007 i			

pct. = 3,22			
-------------	--	--	--

Side 9

Skønnet for udmøntningen af reguleringsordningen pr. 1. oktober 2007 er nedjusteret til 0,33 fra 0,48 pct. i Økonomisk Vejledning fra april. Baggrunden herfor er den af 19. juni 2007 offentliggjorte lønudvikling for den private sektor 1. kvartal 2006-2007 på 3,3 pct. Skønnet for reguleringsordningen er dermed stadigvæk lavere end det oprindelige skøn, da KTO-forliget blev indgået. Det skyldes ligesom for 2006, at Finansministeriet fortsat forventer en lavere privat lønudvikling og en uændret kommunal lønudvikling.

Som konsekvens er budgetvirkning af de overenskomstaftalte udmøntninger i 2007 nedjusteret til 3,22 pct. fra 3,25 (ekskl. AER-bidrag).

Ved økonomaftalen for 2007 blev skønnet en bidragsforhøjelse til AER (Arbejdsgivernes Elev Refusion) på 120 kr. pr. medarbejder i 2007, som indgik i lønskønnet med en bruttomerudgift til bidragsforhøjelsen for regionerne på 0,04 pct. af lønsummen. Forhøjelsen af AER bidraget er endelig fastsat til 350 kr. pr. medarbejder, jf. L 67 Lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion. (forhøjelse af arbejdsgiverbidraget) af 15. december 2006. Følges opgørelsesmetoden svarende til den bagudrettede PL opgørelse, hvor forventede mertilskud fra AER fraregnes bidragsforhøjelser kan nettomerudgiften ved bidragsforhøjelsen på 350 kr. opgøres til 0,04 pct. af lønsummen. På den baggrund opgøres den samlede budgetvirkning til 3,26 pct. i 2007.

I forbindelse med økonomaftalen for 2008 blev forudsat et lønskøn for 2007 på 3,24 pct. inkl. AER, som var baseret på Finansministeriets skøn for den private lønudvikling i 1. kvartal 2006-2007. Denne gav en udmøntning fra reguleringsordningen på 0,25 pct. pr. 1. oktober 2007. Opgørelsen af 19. juni 2007 fra Danmarks Statistik med en højere privat lønudvikling ændrer ikke skønnet for den samlede pris- og lønudviklingen for 2007 på 2,7 pct.

Det skal i den sammenhæng bemærkes at udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2007 kan opgøres endeligt, når Danmarks Statistik ultimo juni offentliggør lønudviklingen for den kommunale sektor 1. kvartal 2006-2007. Såfremt den faktiske lønudvikling i den kommunale sektor

1. kvartal 2006-2007 overstiger 3,4 pct. nedjusteres den samlede budgetvirkning for 2007 fra 3,22 pct. til 3,20 pct., idet udmøntningen fra reguleringsordningen tilsvarende nedjusteres fra 0,33 pct. til 0,25 pct.

4. Pris- og lønudviklingen 2008

I 2008 skønnes den samlede pris- og lønudvikling eksklusiv sygesikringsmedicin uændret til 3,1 pct. Det dækker over et prisskøn ekskl. sygesikring på 2,6 pct. og en lønforudsætning på 3,25 pct. Dvs. prisskønnet i Økonomisk Redegørelse i maj 2007 er opjusteret med 0,4 procentpoint fra 2,2 pct. i december-redegørelsen, mens lønskønnet er nedjusteret.

4.1 Skøn for prisudviklingen 2008

Prisudviklingen for 2008 skønnes i maj-redegørelsen i år til 2,6 pct. og er dermed vurderet 0,4 procentpoint højere end i december, hovedsagelig som følge af tendensen til stigende priser for øvrige tjenesteydelser vurderes af fortsætte i 2008. Samtidig ventes priser på entreprenør- og håndværkerydelser i maj-redegørelsen at stige med 4,1 pct. i 2008 mod 3,2 pct. i december 2006.

Tabel 7 Prisindeks for 2008			
	Vægte for regioner R06	Økonomisk Redegørelse dec. 2006 (apr. udmelding 07)	Økonomisk Redegørelse maj 2007
Fødevarer	0,015	2,2	2,0
Brændsel	0,035	-0,2	-0,2
Køb af jord og bygninger	0,002	2,0	2,0
Anskaffelser	0,046	1,8	-0,8
Øvrige varekøb (øvrige varekøb/ medicin)	0,364 (0,67/0,33)	(1,8/0,0)	(1,8/0,0)

Entreprenør- og håndværker-ydelser	0,099	2,1	3,6
Øvrige tjenesteydelser	0,440	3,2	4,1

Kilde: PL-indeks fra Finansministeriet og ISM og medicinskøn fra Danske Regioner

Tilsvarende er skønnet for sygesikringsområdet (uden sygesikringsmedicin) opjusteret med 1,2 procentpoint til 3,4 pct. i 2008, hvorved den samlede prisudvikling ekskl. sygesikringsmedicin for 2008 skønnes til 2,9 pct. mod 2,2 pct. i april måned 2007.

Medicinskønnet vurderes til 0,0 pct. ligesom for 2007, og det giver en samlet prisudvikling inklusiv sygesikringsmedicin på 2,4 pct.

4.2 Skøn for lønudviklingen 2008

Der er endnu ikke indgået overenskomst for 2008. I økonomiaftalen for 2008 er indlagt et skøn for budgetvirkningen i 2008 på 3,25 pct. Skønnet på 3,25 pct. skal dække det overhæng, der er fra 2007 til 2008 og nye overenskomstaftalte udmøntninger (generel regulering, lokal løndannelse, organisationsspecifikke forbedringer mv. samt udmøntning fra reguleringsordning i 2008). Det er samtidig forudsat, at der kan afholdes udgifter til overenskomstansattes optjening af betalt ferie under barselsorlov samt til en evt. bidragsforhøjelse til AER (Arbejdsgivernes Elev Refusion). Et flertal i AERs bestyrelse har indstillet en bidragsforhøjelse på 400 kr. pr. medarbejder i 2008. Den endelige fastlæggelse af bidraget sker af Undervisningsministeren i efteråret.

Skønnet for lønudviklingen i 2008 på 3,25 pct. er nedjusteret i forhold til Økonomisk Vejledning fra april, hvor der var forudsat en beregningsteknisk lønudvikling i 2008 på 3,9 pct. Årsagen hertil er, at Finansministeriet skønner den private lønudvikling i 1. kvartal 2007 en del lavere end i Økonomisk Redegørelse i maj 2007.

Tabel 8 PL-skøn for regioner - ekskl. sygesikringsmedicin

	Vægte			Index			Sammenvejet		
	Faste	Amter 05-06	Regioner 06-07 og 07- 08	Amter 05-06	Regioner 06-07	Regioner 07-08	Amter 05-06	Regioner 06-07	Regioner 07-08
Priser									
2.2. Fødevarer	1,00	0,020	0,015	2,32	2,90	2,00	0,05	0,04	0,03
2.3. Brændsel	1,00	0,034	0,035	5,20	0,70	-0,20	0,18	0,02	-0,01
2.6. Køb af jord og bygninger	1,00	0,006	0,002	17,73	4,00	2,00	0,10	0,01	0,00
2.7. Anskaffelser	1,00	0,031	0,046	-2,36	-0,10	-0,80	-0,07	0,00	-0,04
2.9. Øvrige varekøb	1,00	0,252	0,364	0,19	0,87	1,21	0,05	0,32	0,44
Herunder:									
Øvrige varekøb	0,67			1,52	1,30	1,80			
Medicin	0,33			-2,50	0,00	0,00			
4.5. Entreprenør- og håndværks-ydelser	1,00	0,153	0,099	4,75	3,10	3,60	0,73	0,31	0,36

4.9. Øvrige tjenesteydelser	1,00	0,505	0,440	2,84	2,90	4,10	1,43	1,28	1,81
Prisudvikling							2,5	2,0	2,6
Sygesikringsområdet									
5.2. Overførsler									
Lægeudgifter mv.		1,000	1,000	2,10	2,50	3,44	2,10	2,50	3,44
Prisudvikling på sygesikringsområdet (ekskl. sygesikringsmedicin)							2,1	2,5	3,4
Pris		0,780	0,683	2,46	1,97	2,59	1,91	1,35	1,77
Overførsler		0,220	0,317	2,10	2,50	3,44	0,46	0,79	1,09
Samlet prisudvikling (ekskl. sygesikringsmedicin)							2,4	2,1	2,9
Pris		0,357	0,34153	2,46	1,97	2,59	0,88	0,67	0,88
Overførsler		0,101	0,15829	2,10	2,50	3,44	0,21	0,40	0,54
Løn		0,542	0,50018	4,00	3,24	3,25	2,17	1,62	1,63

Pris- og Løn-udvikling (ekskl. sygesikringsmedicin)										Side 14
							3,3	2,7	3,1	

Tabel 9 PL-skøn for regioner - inkl. sygesikringsmedicin

	Vægte			Index			Sammenvejjet		
	Faste	Amter 05-06	Regioner 06-07 og 07- 08	Amter 05-06	Regioner 06-07	Regioner 07-08	Amter 05-06	Regioner 06-07	Regioner 07-08
Priser									
2.2. Fødevarer	1,00	0,020	0,015	2,32	2,90	2,00	0,05	0,04	0,03
2.3. Brændsel	1,00	0,034	0,035	5,20	0,70	-0,20	0,18	0,02	-0,01
2.6. Køb af jord og bygninger	1,00	0,006	0,002	17,73	4,00	2,00	0,10	0,01	0,00
2.7. Anskaffelser	1,00	0,031	0,046	-2,36	-0,10	-0,80	-0,07	0,00	-0,04
2.9. Øvrige varekøb	1,00	0,252	0,364	0,19	0,87	1,21	0,05	0,32	0,44
Herunder:									
Øvrige varekøb	0,67			1,52	1,30	1,80			
Medicin	0,33			-2,50	0,00	0,00			

4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	1,00	0,153	0,099	4,75	3,10	3,60	0,73	0,31	0,36	Side 15
4.9. Øvrige tjenesteydelser	1,00	0,505	0,440	2,84	2,90	4,10	1,43	1,28	1,81	
Prisudvikling							2,5	2,0	2,6	
Sygesikringsområdet										
5.2. Overførsler										
Lægeudgifter mv.		0,638	0,645	2,10	2,50	3,44	1,34	1,61	2,22	
Medicinudgifter		0,362	0,355	-2,50	0,00	0,00	-0,90	0,00	0,00	
Prisudvikling på sygesikringsområdet (ekskl. sygesikringsmedicin)							0,4	1,6	2,2	
Pris		0,693	0,582	2,46	1,97	2,59	1,70	1,15	1,51	
Overførsler		0,307	0,418	0,44	1,61	2,22	0,13	0,67	0,93	
Samlet prisudvikling (ekskl. sygesikringsmedicin)							1,8	1,8	2,4	
Pris		0,338	0,314	2,46	1,97	2,59	0,83	0,62	0,81	
Overførsler		0,150	0,226	0,44	1,61	2,22	0,07	0,36	0,50	
Løn		0,513	0,460	4,00	3,26	3,25	2,05	1,50	1,50	

